

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง บทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำกับบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม
4. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

ประชากรที่ศึกษา คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมหาสวัสดิ์ และองค์การบริหารส่วนตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม จำนวน 12,647 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาได้จากการคำนวณโดยใช้สูตรของยามานะ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 388 คน สุ่มตัวอย่างแบบง่ายตามสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว กรณีพบความแตกต่าง ทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ้ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะโดยใช้ค่าร้อยละ และการจัดลำดับ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง บทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ผู้เขียนสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 กลุ่มตัวอย่างไม่ได้เป็นสมาชิกองค์กรในท้องถิ่น จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 58.2 มีการรับรู้ข่าวสารการพัฒนาท้องถิ่น จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 74.7 แหล่งข้อมูลที่รับรู้มากที่สุด คือ เสียงตามสาย/หอกระจายข่าวหมู่บ้าน รองลงมาคือ บุคคล และแผ่นพับ/เอกสารประชาสัมพันธ์ของ อบต. และประชาชนส่วนมากไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 41.8

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพุทธมณฑล จังหวัด นครปฐม ตามความคิดเห็นของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า อันดับแรกคือ ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.66) รองลงมา ได้แก่ ด้านแรงจูงใจของภาวะผู้นำ ($\bar{X} = 3.29$, S.D. = 0.69) และด้านความรู้ความเข้าใจของภาวะผู้นำ ($\bar{X} = 3.29$, S.D. = 0.69)

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเป็นรายชื่อในแต่ละด้าน ปรากฏผลดังนี้

1. ด้านบุคลิกภาพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า อันดับแรกคือ มีความเชื่อมั่นในตัวเอง ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 1.02) รองลงมาคือ มีลักษณะซื่อสัตย์ ซื่อตรงและสามารถสร้างความเชื่อถือให้กับผู้อื่น ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.82) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีความกล้าหาญในการเผชิญกับความเล็ง และความท้าทายต่อสิ่งแปลกใหม่ ($\bar{X} = 3.28$, S.D. = 0.86)

2. ด้านความรู้ความเข้าใจของภาวะผู้นำโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า อันดับแรกคือ เป็นผู้ที่ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ให้ปฏิบัติงานร่วมกันได้ ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.99) รองลงมา ได้แก่ เป็นผู้ที่วางแผนการใช้งบประมาณ และทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 0.94) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เป็นผู้ที่สามารถจัดการกับความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.22$, S.D. = 0.91)

3. ด้านแรงจูงใจของภาวะผู้นำ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า อันดับแรกคือ เป็นผู้ที่แสวงหาความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.98) รองลงมา ได้แก่ เป็นผู้ที่มีความเอาใจใส่เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.89) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เป็นผู้ที่กำหนดเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน ($\bar{X} = 3.22$, S.D. = 0.86)

ตอนที่ 3 บทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ตามความคิดเห็นของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า อันดับแรกคือ ด้านการวิเคราะห์ปัญหา

($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.75) รองลงมาได้แก่ ด้านการปฏิบัติตามแผนพัฒนา ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.71) ด้านการวางแผนการพัฒนา ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 0.74) และด้านการประเมินผลการพัฒนา ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 0.67)

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเป็นรายชื่อในแต่ละด้าน ปรากฏผลดังนี้

1. ด้านการวิเคราะห์ปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณารายชื่อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า อันดับแรก คือ มีบทบาทในการจัดเวทีประชาคม รับฟังปัญหาความเดือดร้อนหรือความต้องการของประชาชน ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 1.10) รองลงมาได้แก่ มีเป้าหมายการทำงานที่มุ่งหวังผลประโยชน์เพื่อส่วนรวม ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.87) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีบทบาทต่อการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาโดยใช้เกณฑ์การพิจารณาที่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.28$, S.D. = 0.80)

2. ด้านการวางแผนการพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณารายชื่อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า อันดับแรก คือ ใช้ข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนจากเวทีประชาคมมาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.93) รองลงมาได้แก่ ให้ความสำคัญในทุกขั้นตอนของการจัดทำแผนพัฒนา ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.86) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ วางแผนการกระจายการพัฒนาในทุกหมู่บ้านอย่างเท่าเทียมกัน ($\bar{X} = 3.29$, S.D. = 1.03)

3. ด้านการปฏิบัติตามแผนพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณารายชื่อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า อันดับแรก คือ ควบคุมกำกับให้มีการปฏิบัติตามแผนงาน โครงการที่วางไว้ ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.99) รองลงมาได้แก่ ชี้แจงผลงานการพัฒนาศรีงเสร็จสิ้นแล้วต่อประชาชน เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.84) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือควบคุมกำกับการดำเนินการแผนงาน/โครงการพัฒนาอย่างใกล้ชิด เพื่อให้เสร็จทันตามกำหนดเวลา ($\bar{X} = 3.23$, S.D. = 0.83)

4. ด้านการประเมินผลการพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณารายชื่อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า อันดับแรก คือ ดูแลให้มีการสรุปความคืบหน้าของงบประมาณ และทรัพยากรที่ใช้ในแต่ละโครงการ ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.96) รองลงมาได้แก่ รวบรวมข้อวิจารณ์ของประชาชนเพื่อนำไปประกอบการวางแผนพัฒนาในครั้งต่อไป ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = 0.86) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นจากแผนงาน โครงการพัฒนาทุกครั้ง ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 0.85)

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏผลดังนี้

สมมติฐานที่ 1 “ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย การเป็นสมาชิกองค์กร ในท้องถิ่น การรับรู้ข่าวสารการพัฒนาท้องถิ่น และการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐมแตกต่างกัน”

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประชาชนที่เป็นสมาชิกองค์กรในท้องถิ่นต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 5.922, p = 0.001$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 6.374, p = 0.001, F = 3.446, p = 0.009, F = 4.931, p = 0.001, \text{ และ } F = 6.049, p = 0.001$) ทั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ พบว่า โดยรวมประชาชนที่ไม่เป็นสมาชิกองค์กรในท้องถิ่นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม มากกว่าประชาชนที่เป็นสมาชิกองค์กรในท้องถิ่น 1 กลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวิเคราะห์ปัญหา ประชาชนที่ไม่เป็นสมาชิกองค์กรในท้องถิ่นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐมมากกว่าประชาชนที่เป็นสมาชิกองค์กรในท้องถิ่น 1 กลุ่ม และ 3 กลุ่มขึ้นไป ด้านการวางแผนพัฒนา ด้านการปฏิบัติตามแผนพัฒนาและด้านการประเมินผลการพัฒนาประชาชนที่ไม่เป็นสมาชิกองค์กรในท้องถิ่นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม มากกว่าประชาชนที่เป็นสมาชิกองค์กรในท้องถิ่น 1 กลุ่ม

2. ประชาชนที่มีการรับรู้ข่าวสารการพัฒนาท้องถิ่นต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 3.990, p = 0.001$) โดยประชาชนที่ไม่ได้รับรู้ข่าวสารการพัฒนาท้องถิ่นมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่าประชาชนที่รับรู้ข่าวสารการพัฒนาท้องถิ่น เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวิเคราะห์ปัญหา ด้านการปฏิบัติตามแผนพัฒนา และด้านการประเมินผลการพัฒนา มีความแตกต่างเช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

3. ประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐมแตกต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 4.946, p = 0.002$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

ด้านการวิเคราะห์ปัญหาและด้านการปฏิบัติตามแผนพัฒนาที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 9.530, p = 0.001$, และ $F = 8.697, p = 0.001$) ทั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ พบว่า โดยรวมประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นทุกครั้งมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม มากกว่าประชาชนที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น มากกว่าประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมบ่อย ๆ แต่ไม่ทุกครั้ง และมากกว่าประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นบ้างนาน ๆ ครั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวิเคราะห์ปัญหา และด้านการปฏิบัติตามแผนพัฒนาประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นทุกครั้งมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐมมากกว่าประชาชนที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น มากกว่าประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมบ่อย ๆ แต่ไม่ทุกครั้ง และมากกว่าประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นบ้างนาน ๆ ครั้ง และประชาชนที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐมมากกว่าประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นบ้างนาน ๆ ครั้ง

สมมติฐานที่ 2 “ภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์ทางบวกกับบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม”

ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำโดยรวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันทางบวกในระดับสูงกับบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.853^{**}$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันทางบวกในระดับสูงกับบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลด้านการวิเคราะห์ปัญหา ด้านการวางแผนการพัฒนา ด้านการปฏิบัติตามแผน และด้านการประเมินผลการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.778^{**}, r = 0.759^{**}, r = 0.800^{**}$ และ $r = 0.721^{**}$ ตามลำดับ)

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล สรุปประเด็นสำคัญ ๆ ได้ดังต่อไปนี้

ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้ งบประมาณไม่เพียงพอ ร้อยละ 37.93 รองลงมา ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือ ร้อยละ 32.18 เข้าไม่ถึงประชาชน ร้อยละ 14.94 มีความล่าช้าในการปฏิบัติงานของส่วนงานต่าง ๆ ในอบต. ร้อยละ 4.60 ขาดการประชาสัมพันธ์ ทำให้ประชาชนไม่รับทราบข้อมูลข่าวสารของ อบต.และปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง ร้อยละ 2.30 และไม่มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา ไม่มีทีมงานที่เป็นมืออาชีพ ขาดการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ใช้งบประมาณไม่คุ้มค่าและขาดการวางแผนที่ดีในการทำงาน ร้อยละ 1.15

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลควรรับฟังข้อคิดเห็นจากประชาชนให้มากขึ้น ร้อยละ 39.47 รองลงมาเพิ่มการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของ อบต. ให้ประชาชนได้รับทราบ ร้อยละ 13.16 แสดงความโปร่งใสในการใช้งบประมาณ ร้อยละ 10.53 มีความเสมอภาคในการจัดสรรงบประมาณการพัฒนาในแต่ละหมู่บ้าน ส่งเสริมอาชีพเสริมให้กับประชาชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน และเอาใจใส่องค์กรและผู้ใต้บังคับบัญชา ร้อยละ 7.89 และลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน ร้อยละ 5.26

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง บทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ผู้เขียนได้อภิปรายผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. บทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม จากการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความเห็นต่อบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ลาดหญ้า อูริยา (2549 : 129 - 134) ศึกษาบทบาทการบริหารงานท้องถิ่นของผู้นำการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรปราการ โดยศึกษาจากผู้บริหารงานเทศบาล และฝ่ายนิติบัญญัติ (สมาชิกสภาเทศบาล) ผลการศึกษาพบว่า จิตความสามารถในการบริหารจัดการพัฒนาผู้นำการเมืองท้องถิ่นในภาพรวมมีจิตความสามารถในระดับปานกลาง และเฉลิมพล นครวงศ์ (2547 : 41 -43) ศึกษาบทบาทของผู้นำในองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเก่ากับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านห่ม อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า บทบาทของผู้นำด้านการวางแผน และด้านการปฏิบัติตามแผนอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นขั้นตอนตามระเบียบและระบบอย่างต่อเนื่องกันไปตามอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2546 มาตรา 66 67 68 และยังไม่ได้ใช้ความร่วมมือระหว่างภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนในอันที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงท้องถิ่นไปสู่สภาวะที่พึงปรารถนาอย่างยั่งยืนยาวนาน เมื่อพิจารณาทางด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 บทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการวิเคราะห์ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มีบทบาทในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาโดยใช้เกณฑ์การพิจารณาที่เหมาะสม และไม่ได้คำนึงถึงความคุ้มค่าของงบประมาณ และทรัพยากรที่มีอยู่

1.2 บทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอ พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผนการพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ เฉลิมพล นครวงศ์ (2547 : 41 -43) พบว่า บทบาทของผู้นำด้านการวางแผน ปัญหา ความต้องการ และการจัดทำแผนและ โครงการอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้วางแผนการกระจายการพัฒนาในทุกหมู่บ้านอย่างเท่าเทียมกัน และไม่ได้เลือก แนวทางการพัฒนาท้องถิ่นที่มุ่งหวังผลประโยชน์เพื่อส่วนรวมเท่าที่ควร

1.3 บทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติตามแผนพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการศึกษา ของเฉลิมพล นครวงศ์ (2547 : 41 -43) พบว่าบทบาทของผู้นำด้านการปฏิบัติตามแผน พบว่าอยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้ควบคุมกำกับการดำเนินการแผนงาน/ โครงการพัฒนาอย่างใกล้ชิดเพื่อให้เสร็จทันตามกำหนดเวลา และไม่ได้หมุณเวียนแต่งตั้งประชาชนให้เข้ามา มีส่วนร่วมในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อความโปร่งใส

1.4 บทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการประเมินผลการพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของเฉลิมพล นครวงศ์ (2547: 41 -43) พบว่า บทบาทของผู้นำด้านการประเมินผลงานพัฒนา อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้ประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้น จากแผนงาน โครงการพัฒนาทุกครั้ง และไม่ได้รับฟังเสียงสะท้อนกลับจากประชาชนเกี่ยวกับโครงการ พัฒนาที่ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว

2. เปรียบเทียบบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ตามความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ ภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษาพบว่า การเป็นสมาชิกองค์กรในท้องถิ่น การรับรู้ข่าวสารการพัฒนาท้องถิ่น การเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำ ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายก องค์การบริหารส่วนตำบลที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพิจารณาแยกแต่ละ ปัจจัยได้ดังนี้

2.1 ประชาชนที่เป็นสมาชิกองค์กรในท้องถิ่นต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาท การพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐมแตกต่างกัน โดยประชาชนที่ไม่เป็นสมาชิกองค์กรในท้องถิ่นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐมมากกว่าประชาชนที่เป็นสมาชิก องค์กรในท้องถิ่น 1 กลุ่ม ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของสุภาวดี ติมินตระ (2548 : 84 - 86) ศึกษา ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

พบว่า ส่วนกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมแตกต่างกันมีภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน และพรเพ็ญ กาญจน์มณี (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาบทบาทของการพัฒนาท้องถิ่นของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสงขลา พบว่า กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นการเป็นกรรมการ อบต.ต่างกันมีบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนที่เป็นสมาชิกองค์กรในท้องถิ่นมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งอาจนำไปเปรียบเทียบกับการพัฒนาท้องถิ่นกับพื้นที่ใกล้เคียง จึงทำให้มีความคิดเห็นว่าการบริหารส่วนตำบลมีบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นในระดับที่น้อยกว่าประชาชนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกองค์กรชุมชนที่ไม่รับทราบข้อมูลข่าวสารการพัฒนาใด ๆ เลย

2.2 ประชาชนที่มีการรับรู้ข่าวสารการพัฒนาท้องถิ่นต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันโดยประชาชนที่ไม่ได้รับรู้ข่าวสารการพัฒนาท้องถิ่นมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่าประชาชนที่รับรู้ข่าวสารการพัฒนาท้องถิ่น สอดคล้องกับผลการศึกษาของลัญจกร สกุดคง (2548 : 139-142) ศึกษาบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันมีบทบาทและมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทำให้ประชาชนรับทราบถึงข้อเท็จจริงถึงผลการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีความคิดเห็นว่าการบริหารส่วนตำบลควรที่จะมีการแสดงบทบาทการพัฒนาให้มากกว่าที่เป็นอยู่

2.3 ประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐมแตกต่างกัน โดยประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นทุกครั้งมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่าประชาชนที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นมากกว่าประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมบ่อย ๆ แต่ไม่ทุกครั้ง และมากกว่าประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นบ้างนาน ๆ ครั้ง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นทุกครั้งได้พบเห็นการทำงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้เข้าร่วมดำเนินการพัฒนาบ่อยครั้งกว่าประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานาน ๆ ครั้งหรือไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา

2.4 ภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันทางบวกในระดับสูงกับบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของนคร สุวานิช (2541 : 117 - 119) ศึกษาบทบาททางการเมืองและการบริหารการพัฒนาของผู้นำท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล 16 แห่งของอำเภอเสนา จังหวัด

พระนครศรีอยุธยา พบว่า ปัจจัยทางภาวะความเป็นผู้นำมีความสัมพันธ์กับการแสดงบทบาททางการเมืองและการบริหารการพัฒนาของผู้นำท้องถิ่น ทั้งนี้เพราะว่าภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นสิ่งที่สนับสนุนให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการวิเคราะห์ปัญหา นายกองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีบทบาทต่อการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาโดยใช้เกณฑ์การพิจารณาที่เหมาะสมโดยรับฟังข้อคิดเห็นจากประชาชนให้มากขึ้น
2. ด้านการวางแผนการพัฒนา นายกองค์การบริหารส่วนตำบลควรวางแผนการกระจายการพัฒนาในทุกหมู่บ้านอย่างเท่าเทียมกัน และมีความเสมอภาคในการจัดสรรงบประมาณการพัฒนาในแต่ละหมู่บ้าน
3. ด้านการปฏิบัติตามแผนพัฒนา นายกองค์การบริหารส่วนตำบลควรควบคุมกำกับการดำเนินการแผนงาน/โครงการพัฒนาอย่างใกล้ชิดเพื่อให้เสร็จทันตามกำหนดเวลา บริหารงานด้วยความโปร่งใส และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีช่องทางในการติดตามตรวจสอบการใช้งบประมาณ
4. ด้านการประเมินผลการพัฒนา นายกองค์การบริหารส่วนตำบลควรประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นจากแผนงาน โครงการพัฒนาทุกครั้ง

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น
2. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ข้อมูลเชิงลึก
3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยศึกษาในหลาย ๆ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น ปัจจัยองค์กร ปัจจัยการบริหาร และการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล